

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

Г-Н N. JÄÄSKINEN

представено на 11 юли 2013 година¹

Дело C-262/12

Association Vent De Colère! Fédération nationale

Alain Bruguier

Jean-Pierre Le Gorgeu Marie-Christine Piot

Eric Errec

Didier Wirth

Daniel Steinbach

Sabine Servan-Schreiber

Philippe Rusch

Pierre Recher

Jean-Louis Moret

Didier Jockey Monrozier срещу

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports

et

du Logement

и

Ministre de l'Économie, des Finances

et

de l'Industrie

(Преюдициално запитване, отправено от Conseil d'État (Франция))

„Държавна помощ — Член 107, параграф 1 ДФЕС — Понятие за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата — Електроенергия от вятърна енергия — Задължение за изкупуване на цена, по-висока от пазарната — Цялостно компенсиране — Съдебна практика „Preussen-Elektra“ — Вноски, дължими от крайните потребители на електроенергия“

1. Настоящият преюдициален въпрос, отправен от Conseil d'État (Франция), се отнася до тълкуването на един от съставните критерии на понятието за държавна помощ, а именно понятието за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, като контекстът е вътрешният пазар на електроенергия. В основата на спора в главното производство е жалбата, внесена пред Conseil d'État от сдружението Vent de Colère! — Fédération nationale и единадесет други жалбоподатели (наричани по-нататък „Vent de Colère и др.“) срещу две министерски наредби, определящи условията за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия (наричани по-нататък „спорните наредби“)².

¹ — Език на оригиналния текст: френски.

² — Наредба от 17 ноември 2008 г. на министъра на екологията, енергетиката, устойчивото развитие и устройството на територията, допълнена с Наредба от 23 декември 2008 г. на министъра на икономиката, промишлеността и заетостта (JORF от 13 декември 2008 г., стр. 19032).

2. Основният въпрос, поставен пред Съда, се отнася до начина на финансиране на компенсирането на свръхразходите, наложени на дистрибуторите на електроенергия от вятърна енергия във Франция поради задължението за изкупуване на тази електроенергия на цена, по-висока от пазарната. Това задължение е наложено на дистрибуторите по силата на Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизирането и развитието на обществената услуга за електричество³. Съгласно този закон свръхразходите, произтичащи от задължението за изкупуване, са били предмет на компенсиране от фонд за обществената услуга за производство на електроенергия, управляван от Caisse des dépôts et des consignations (наричана по-нататък „CDC“) и захранван с вноски, дължими от посочените в същия закон производители, доставчици и дистрибутори.

3. Все пак оспореният пред запитващата юрисдикция механизъм, който следва от изменението на Закон № 2000-108 (наричан по-нататък „измененият Закон № 2000-108“)⁴, вече предвижда свръхразходите, произтичащи от споменатото по-горе задължение за изкупуване, да са предмет на цялостно компенсиране, финансирано с вноските, дължими от крайните потребители на електроенергия, намиращи се на националната територия. Жалбоподателите в главното производство считат, че в случая става въпрос за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

4. Следователно на поставения въпрос Съдът трябва да отговори в светлината на съдебната практика както относно осигурените по непряк начин механизми, посредством създаването на фондове или органи, отговарящи за управлението на потоците, които може да представляват помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС⁵, така и относно мерките за помощта, финансирани посредством парафискални такси или задължителни вноски⁶. Следва също така да се подчертае съдебната практика, повлияна от постановеното от Съда Решение по дело Preussen-Elektra⁷, в което, както посочва генералният адвокат Jacobs, сумите, служещи за финансиране на системата за подпомагане в сектора на възобновяемата енергия, в нито един момент не са били на разположение на публичен орган. Всъщност тези суми никога не са напускали частния сектор⁸.

I – Правна уредба

5. Оспорената пред Conseil d'État система на финансиране може да се обобщи по следния начин.

3 — Правните основи на разглеждания механизъм произтичат поетапно от Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизирането и развитието на обществената услуга за електричество (JORF от 11 февруари 2000 г., стр. 2143). В изпълнение на член 10 от този закон Декрет № 2001-410 (JORF от 12 май 2001 г., стр. 7543) оправомощава по-специално в член 8 министрите, компетентни да определят тарифите за изкупуване на електроенергия, които вследствие на това приемат спорните наредби.

4 — Закон № 2000-108 е изменен по-специално със Закон № 2003-8 от 3 януари 2003 г. (JORF от 4 януари 2003 г., стр. 265) и със Закон № 2005-781 от 13 юли 2005 г. (JORF от 14 юли 2005 г., стр. 11570).

5 — Вж. по-специално Решение от 2 февруари 1988 г. по дело Van der Кооу и др./Комисия (67/85, 68/85 и 70/85, Recueil, стр. 219) относно преференциалната тарифа на природен газ, прилагана от Нидерландия за разсадопроизводство в парници, Решение от 22 март 1977 г. по дело Steinike & Weinlig (78/76, Recueil, стр. 595) относно прилагането на държавна политика за насърчване на националното селско, горско стопанство и хранително-вкусовата промишленост, Решение от 16 май 2002 г. по дело Франция/Комисия, известно като „Stardust Marine“ (C-482/99, Recueil, стр. I-4397) относно подпомагането на сектора на текстила и облеклото, Решение от 20 ноември 2003 г. по дело GEMO (C-126/01, Recueil, стр. I-13769) относно системата за финансиране на обществена услуга по екарисаж с такса върху покупката на месо, Решение от 17 юли 2008 г. по дело Essent Netwerk Noord и др. (C-206/06, Сборник, стр. I-5497) относно механизма за финансиране на трудно възстановимите разходи на пазара на електроенергия в Нидерландия.

6 — Решение от 2 юли 1974 г. по дело Италия/Комисия (173/73, Recueil, стр. 709).

7 — Решение от 13 март 2001 г. (C-379/98, Recueil, стр. I-2099) относно задължението, наложено на частни предприятия да изкупуват електроенергията от възстановими енергийни източници. Вж. също Решение от 15 юли 2004 г. по дело Pearle и др. (C-345/02, Recueil, стр. I-7139) относно финансирането на рекламната кампания, за която е взето решение от членовете на професионална организация и Решение от 30 май 2013 г. по дело Doux Élevage и Coopérative agricole UKL-ARREE (C-677/11) относно решението на национален орган, с което се разпростира действието, по отношение на всички членове на призната от държавата междубраншова организация, на споразумение, въвеждащо задължителна вноска, с цел да се финансират действията по насърчване и защита на интересите на дадения отрасъл.

8 — Вж. точка 166 от заключение по дело Preussen-Elektra, посочено по-горе.

А— Задължение за изкупуване в полза на съоръженията, използващи механична вятърна енергия

6. Съгласно член 10 от изменения Закон № 2000-108 лицата, произвеждащи на националната територия електроенергия по-специално от съоръжения за производството ѝ посредством механична вятърна енергия, които са изградени в периметъра на зона за развитие на вятърна енергия⁹, се ползват, ако заявят това и при условие че сами изпълняват някои задължения¹⁰, от задължение за изкупуване на така произведената електроенергия.

7. Длъжниците по посоченото задължение за изкупуване са дистрибуторите, експлоатиращи мрежата, в която е включено съоръжението, а именно Électricité de France (наричано по-нататък „EDF“) и ненационализираните дистрибутори¹¹, които пласират тази електроенергия в съответните свои зони на обслужване. Прилагането на тези разпоредби се изразява чрез сключването на договор за изкупуване, обвързан от определените в закона условия¹². Начините за изчисляване на тази тарифа се основават на формула, определена с наредба на министрите, отговарящи за икономиката и енергетиката, приета съгласно член 8 от Декрет № 2001-410 от 10 май 2001 г. след становище на Conseil supérieur de l'énergie и становище на Commission de régulation de l'énergie (наричана по-нататък „CRE“). От друга страна, член 10 от изменения Закон № 2000-108 предвижда в пета алинея задължение за откупуване от EDF на излишъка от електроенергия при същите условия, каквито са налице и при сключването на договор за задължително изкупуване, с уточнението че при откупуването от страна на EDF за него възниква и право на компенсация.

Б— Механизми за компенсиране в полза на операторите на електроенергия, обвързани от задължението за изкупуване

8. От член 10, предпоследна алинея от изменения Закон № 2000-108 е видно, че свръхразходите за дистрибуторите на електроенергия, произтичащи от прилагането на задължението за изкупуване, могат да бъдат изцяло компенсирани по реда на член 5, параграф I от изменения Закон № 2000-108 като „разходи, произтичащи от изпълнението на обществени услуги, възложени на електроенергийните оператори“.

9. Съгласно посочената разпоредба при изчисляването на свръхразходите, даващи право на компенсация, се вземат предвид „разходите, избегнати от EDF или евентуално от ненационализираните дистрибутори [...] спрямо пазарните цени на електроенергията или, за ненационализираните дистрибутори, спрямо тарифите за прехвърляне, споменати в член 4 от [изменения] [З]акон[...] [№ 2000-108], пропорционално на частта от електроенергията, придобита по тези тарифи при цялостното им снабдяване, като се приспадат количествата, придобити съгласно членове 8 и 10 [от посочения закон]“, включително „когато съответните съоръжения се експлоатират от [EDF] или от ненационализиран дистрибутор“.

9 — Както е предвидено в член 10-1 от Закон № 2000-108 (отменен), без ограничение на мощността.

10 — Произтичащи по-специално от Декрет № 410-2001 от 10 май 2001 г. и наредбите, приети по силата на член 8 от него, сред които наредбите, предмет на настоящото производство.

11 — А именно дистрибуторските дружества със смесен капитал, в които държавата или публичните органи са с мажоритарен дял, публичните служби, образувани от местните органи, потребителските кооперативи и дружествата за защита на колективните интереси на земеделските производители, концесионери на електроенергия, както са определени в член 23 от Закона от 8 април 1946 г. относно национализацията на електроенергията и газа (отменен).

12 — Принципите, уреждащи определянето на тарифата за изкупуване на електроенергия, са посочени в член 10 от изменения Закон № 2000-108. Към 2008 г. срокът на този договор за изкупуване е петнадесет или двадесет години, с уточнението че отговарящите на условията съоръжения могат да се възползват от него само веднъж (вж. спорните наредби).

10. Размерът на разходите, понесени от съответните оператори, се изчислява на базата на водена от тях подходяща счетоводна отчетност, изготвена съгласно определени от CRE правила и под нейния контрол. Министърът, отговарящ за енергетиката, определя размера на разходите по отправяно ежегодно предложение на CRE. Както бе уточнено по време на съдебното заседание, единствено разликата между разхода, произтичащ от задължението за изкупуване, и вноските, получени от собствените клиенти, са предмет на изплащане по специалната сметка на CDC.

11. Сумите, съответстващи на разходите, даващи право на компенсиране, се изплащат обратно на съответните оператори четири пъти годишно от страна на CDC, която за целта разполага със специална сметка, захранвана от дължимите от крайния потребител вноски, по която тя проследява различните операции.

В– Вноската, дължима от крайните потребители

12. Накрая компенсирането в полза на операторите, на които е наложено задължението за изкупуване, се отразява на крайните потребители на електроенергия, намиращи се на националната територия, съгласно условията и реда, предвидени в член 5 от изменения Закон № 2000-108.

13. Размерът на тази вноска, определян ежегодно от министъра, отговарящ за енергетиката, по предложение на CRE, се „изчислява пропорционално на разходваното количество“ и „така, че вноските да покрият всички разходи [...], както и разходите по управлението, направени от CDC [...] и бюджета на националния омбудсман по въпросите на енергетиката“, до определени две горни граници¹³. По принцип сумите, събирани в рамките на една година, трябва да покрият всички разходи, относими към тази дейност, но механизъм за корекции позволява да се приспадна от размера на вноската, дължима за следващата година, невъзстановените разходи за текущата година.

14. Размерът на вноската се изплаща от потребителите при погасяване на задължението по фактурата им за електроенергия или за използване на мрежите в зависимост от количеството на доставената им електроенергия. Предвидени са специални разпоредби за трансграничното изкупуване на електроенергия, както и за потребителите, произвеждащи собствена енергия или такава, която се генерира от производител, към който са включени пряко.

II – Спорът в главното производство, преюдициалният въпрос и производството пред Съда

15. С жалба от 6 февруари 2009 г. Vent de colère и др. сезира Conseil d'État за злоупотреба с власт с искане за отмяна на спорните наредби.

16. Според запитващата юрисдикция изкупуването на електроенергията, произведена от съоръжения, използващи механична вятърна енергия, на цена, по-висока от пазарната ѝ стойност, представлява предимство, което може да засегне търговията между държавите членки и да окаже въздействие върху конкуренцията. По отношение на критерия за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата Conseil d'État припомня, че в свое решение по дело UNIDEN от 21 май 2003 г.¹⁴ прилага посоченото по-горе Решение по дело Preussen-Elektra, като приема, че финансовата тежест, произтичаща от задължението за изкупуване, от което се

¹³ — Съгласно член 5 от изменения Закон № 2000-108 размерът на дължимата вноска по място на потребление от крайните потребители, споменати в член 22, параграф I, първа алинея, не може да надвишава 500 000 EUR, а вноската, приложима за всеки киловатчас, не може да надвишава 7 % от тарифата за продажба на киловатчас, без абонамента и без таксите, което съответства на избор на мощност от 6 kWh без ограничаването на потреблението или прилагането на часови и сезонни тарифи.

¹⁴ — Решение № 237466 от 21 май 2003 г., UNIDEN.

ползват съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, е разпределена между известен брой предприятия, без публични средства да участват пряко или непряко във финансирането на помощта, и поради това счита, че предишният механизъм за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

17. При все това запитващата юрисдикция иска да се установят последиците от изменението на Закон № 2000-108, по-специално с оглед на Решение по дело Essent Netwerk Noord и др., посочено по-горе, в което Съдът е приел, че финансиране, извършено с помощта на наложена от държавата на купувачите на електроенергия надбавка върху цената, представляваща такса, при което средствата остават под контрола на държавата, трябва да се счита за намеса на държавата чрез държавни ресурси.

18. Именно в този контекст с решение от 15 май 2012 г. Conseil d'État спира производството и поставя на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли промяната на начина на финансиране на пълното компенсиране на свръхразходите, наложени на [EDF] и на ненационализираните дистрибутори, посочени в член 23 от Закон № 46–628 от 8 април 1946 г. относно национализацията на електроенергията и газа, като резултат от задължението за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, на цена, по-висока от пазарната цена на тази електроенергия, определено в Закон № 2003–8 от 3 януари 2003 г., да се счита за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла и за прилагането на разпоредбите на член [107, параграф 1 ДФЕС]?“.

19. Настоящото преюдициално запитване постъпва в секретариата на Съда на 29 май 2012 г. Писмени становища представят Vent de Colère и др., Syndicat des énergies renouvelables¹⁵, френското и гръцкото правителство и Европейската комисия.

20. По време на съдебното заседание, проведено на 24 април 2013 г., са изслушани Vent de Colère и др., Syndicat des énergies renouvelables, френското и гръцкото правителство и Комисията.

III – Анализ

A– По начина на разглеждане на преюдициалния въпрос

21. В самото начало отбелязвам, че някои страни, представили писмени становища пред Съда, го приканват или да преформулира, или да допълни обхвата на поставения от Conseil d'État въпрос.

22. Всъщност Vent de Colère и др. предлага, от една страна, в анализа да се включи съдебната практика от дело Altmark Trans и Regierungspräsidium Magdeburg¹⁶, за да се провери дали задължение за изкупуване на фиксирана цена, каквото е това в спора по главното производство, отговаря на условията на тази съдебна практика. От друга страна, Vent de Colère и др. повдига

¹⁵ — Допуснато да участва пред запитващата юрисдикция с оглед на интереса му в защита на спорните наредби.

¹⁶ — Решение от 24 юли 2003 г. (C-280/00, Recueil, стр. I-7747).

проблематика, свързана с Директива 2003/54/ЕО¹⁷ и предлага Съдът да разгледа въпроса дали тази директива задължава националния съд да отхвърли национална мярка за задължение за изкупуване на електроенергия, която е приета в противоречие със становището на националния регулаторен орган, а именно CRE.

23. От своя страна Комисията предлага въпросът да се преформулира, като изтъква, че промяната на начина на финансиране не е определяща с оглед на отговора, който следва да се даде в конкретния случай. Затова тя предлага Съдът да се произнесе по националното законодателство в неговата цялост и *ab initio* по отношение на предвижданото в него пълно компенсиране на свръхразходите, наложени на операторите на мрежи по смисъла на член 2 от Директива 2009/72.

24. В това отношение следва да се припомни, че когато Съдът е сезиран с преюдициално запитване, неговата задача е да изясни на националната юрисдикция обхвата на разпоредбите на Съюза, за да ѝ даде възможност да ги приложи правилно спрямо фактите по делото, което тя разглежда, а не сам да прилага тези разпоредби, тъй като не разполага непременно с цялата необходима за това информация¹⁸.

25. В случая, предвид това, че от една страна, материалите по настоящото дело не съдържат достатъчно информация, позволяваща да се установи дали разглежданото компенсиране за задължението за изкупуване би могло да попада в обхвата на понятието за услуга от общ икономически интерес (УОИИ) по смисъла на Решение по дело *Altmark Trans et Regierungspräsidium Magdeburg*, посочено по-горе, и от друга страна, нито проблематиката на УОИИ, нито тази на Директива 2003/54 са били разисквани между страните в настоящото производство, то Съдът не може да се произнесе в това отношение.

26. Освен това припомням, че в рамките на производството за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда последният трябва да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран¹⁹. Следователно изборът на формулировката на въпроса, дадена от запитващата юрисдикция, трябва принципно да е с презумпция за релевантност, както и с „презумпция за полезност“ за решаването на спора по главното производство.

27. Следователно, доколкото формулировката на преюдициалния въпрос ми се струва ясна и с добре очертани граници, Съдът не следва да разширява полето на разискване.

Б– Квалифициране на оспорваната мярка с оглед на съдебната практика относно понятието за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС

28. Най-напред е важно да се уточни, че страните в настоящото производство излагат диаметрално противоположни гледни точки по отношение на отговора на поставения преюдициален въпрос. Комисията и *Vent de Colère* и др. споделят становището, че няма никакви съмнения за намесата на държавни ресурси в спорния механизъм на финансиране. Обратно, френското правителство и *Syndicat des énergies renouvelables* защитават противоположната теза. Що се отнася до гръцкото правителство, то предлага националният съд да извърши окончателното квалифициране на мярката.

17 — Директива на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО (ОВ L 176, стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 61), отменена с Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 211, стр. 55).

18 — Решение от 21 юни 2007 г. по дело *Omni Metal Service* (C-259/05, Сборник, стр. I-4945, точка 15).

19 — Решение от 8 март 2007 г. по дело *Camplina* (C-45/06, Сборник, стр. I-2089, точка 30).

29. В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика квалифицирането като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС изисква всички условия, посочени в тази разпоредба, да са изпълнени²⁰. Така, за да може дадена национална мярка да бъде квалифицирана като държавна помощ, първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата, второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки, трето, тя трябва да предоставя предимство на своя бенефициер, и четвърто, трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията²¹.

30. Тъй като настоящият преюдициален въпрос се отнася само до първото от тези условия, следва да се уточни, че за да могат да бъдат квалифицирани като помощи по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, предимствата трябва, от една страна, да бъдат пряко или непряко предоставени посредством държавни ресурси, и от друга страна, отговорността за тях да се носи от държавата²². В съдебната практика е изведен кумулативният характер на тези две условия²³.

1. По възможността за носене на отговорност за мярката

31. Що се отнася до възможността за носене на отговорност от държавата, разглежданото понятие включва помощите, отпускани както пряко от страна на държавата в най-общ смисъл²⁴, така и от публични или частни организации, учредени или акредитирани от нея за прилагането на схемата за помощи²⁵. Следва да се отбележи, че съдебната практика преминава от институционален подход за възможност за носене на отговорност²⁶ към подход, съгласно който тази възможност не може да се презумира и следователно да се извежда единствено от обстоятелството, че разглежданата мярка е била приета от публично предприятие²⁷. Ясно е обаче, че такава проверка за държавен контрол не се прилага спрямо публичните органи, ако те са отчетливо отделени от самата държава.

32. В случая материалите по делото разкриват, че фиксирането на спорната вноска е резултат от поведение, за което отговорност носи френската държава. Всъщност, предвид това, че удържаната при крайните потребители вноска е въведена с изменения Закон № 2000-108, обосновано е да се счете, че публичните органи са в основата на оспорвания режим.

20 — Вж. между другото, Решение от 2 септември 2010 г. по дело Комисия/Deutsche Post (C-399/08 P, Сборник, стр. I-7831, точка 38).

21 — Вж. в този смисъл по-специално Решение от 17 ноември 2009 г. по дело Presidente del Consiglio dei Ministri (C-169/08, Сборник, стр. I-10821, точка 52 и цитираната съдебна практика).

22 — Решение от 21 март 1991 г. по дело Италия/Комисия (C-303/88, Recueil, стр. I-1433, точка 11), Решение по дело GEMO, посочено по-горе (точка 24) и Решение по дело Pearle и др., посочено по-горе (точка 35 и цитираната съдебна практика).

23 — Решение по дело Stardust Marine, посочено по-горе (точка 24).

24 — Решение от 14 октомври 1987 г. по дело Германия/Комисия (248/84, Recueil, стр. 4013, точки 17 и 18).

25 — Решение по дело Steinike & Weinlig, посочено по-горе (точка 21).

26 — Решение от 21 март 1991 г. по дело Италия/Комисия (C-303/88, Recueil, стр. I-1433, точка 12) и Решение от 21 март 1991 г. по дело Италия/Комисия (C-305/89, Recueil, стр. I-1603, точка 14). Вж. *Dony*, M. *Contrôle des aides d'État*. Éditions de l'Université de Bruxelles. 2006, 3 ed., 26 sq.

27 — Решение по дело Stardust Marine, посочено по-горе (точка 52): самият факт, че дадено публично предприятие се контролира от държавата, не е достатъчен, за да й се вменят приетите от него мерки, каквито са разглежданите мерки за финансова подкрепа. Необходимо е още да се проучи дали трябва да се счита, че публичните власти участват, по един или друг начин, в приемането на разглежданите мерки.

2. По условието за държавния произход на ресурсите

33. Що се отнася до условието за държавния произход на ресурсите, припомням, че разграничаването между отпусканите от държавата помощи и помощите, отпускани чрез ресурси на държавата, има за цел да включи в понятието за помощи не само отпусканите пряко от държавата, но и помощите от публичните или частните организации, акредитирани или учредени от държавата²⁸.

34. Член 107 ДФЕС обхваща всички парични средства, които държавата може да използва ефективно за подкрепа на предприятия. Фактът, че тези средства остават трайно под публичен контрол и следователно на разположение на компетентните национални органи, е достатъчен те да бъдат квалифицирани като ресурси на държавата и мярка, за чието финансиране служат, да попадне в приложното поле на член 107, параграф 1 ДФЕС²⁹.

35. Струва ми се, че настоящият случай е точно такъв. Всъщност, както е видно от материалите по делото, по силата на изменения Закон № 2000-108 задължението за изкупуване на електроенергия е компенсирано с вноски, дължими от всички крайни потребители на електричество, намиращи се във Франция³⁰. Размерът на вноската е определен с министерски декрет. Управлението на така събираните средства е поверено на CDC, която за целта разполага със специална сметка, захранвана с вноските, дължими от крайния потребител, по която тя проследява тези различни операции. Сумите, позволяващи да се финансират свръхразходите, произтичащи — за EDF и останалите дистрибутори — от задължението за изкупуване на вятърна енергия, се изплащат на засегнатите оператори от страна на CDC четири пъти годишно. Размерът на вноската се изчислява пропорционално на разходваното количество електроенергия, като същевременно за него е в сила горна граница от 500 000 EUR за място на потребление.

а) Осъществяваният от държавата контрол

36. В това отношение, що се отнася до прекия или непрекия контрол, осъществяван от държавата върху използваните ресурси³¹, следва да се подчертае, на първо място, ролята, изпълнявана от органи на публичното право, в механизма, установен с изменения Закон № 2000-108.

37. Всъщност, видно от материалите по делото, размерът на налога, с който е обложен всеки краен потребител на електроенергия във Франция, се определя ежегодно с наредба на министъра, отговарящ за енергетиката, по предложение на CRE, която е независимият административен орган, отговарящ за гарантирането на ефикасното функциониране на пазарите на електроенергия и газ във Франция³². Както бе обяснено по време на съдебното заседание, при липсата на министерска наредба размерът на вноската се увеличава за следващата година с 3 EUR за мегаватчас. Освен това, макар че, както бе подчертано по време на заседанието, този механизъм не осигурява в действителност точна равностойност между понесените от

28 — Решение от 30 януари 1985 г. по дело Комисия/Франция (290/83, Recueil, стр. 439) и Решение от 17 март 1993 г. по дело Sloman Neptun (C-72/91 и C-73/91, Recueil, стр. I-887, точка 19).

29 — Решение от 29 април 2004 г. по дело Гърция/Комисия (C-278/00, Recueil, стр. I-3997, точка 52).

30 — По време на периода между 2000 г. и 2003 г. тези вноски се внасят от операторите, доставящи електроенергия на крайни клиенти, намиращи се във Франция, от производителите за собствени нужди, както и от крайните клиенти, внасящи или извършващи вътреобщностни придобивания на електроенергия.

31 — Вж. Решение по дело Stardust Marine, посочено по-горе (точка 37).

32 — CRE е националният регулатор по смисъла на член 23 от Директива 2003/54, налагащ на държавите членки задължението да определят един или няколко компетентни органа с функцията на регулаторни власти. Тези власти са изцяло независими от интересите на електроенергийната промишленост. При все това, когато законът предвижда максимален праг на увеличение при липсата на министерска наредба, изпълняваната от CRE роля изглежда засегната.

дистрибуторите свръхразходи и размера на вноската, изплатена на последните, измененият Закон № 2000-108 урежда принципа на пълно покритие на разглежданото задължение за изкупуване, което само по себе си доказва, че държавата се явява гарант на механизма в неговата цялост.

38. Освен това измененият Закон № 2000-108 предвижда механизми на административна санкция в случай на неплащане на вноската³³. Всъщност съгласно член 5 от изменения Закон № 2000-108 при липса на плащане на вноските от страна на длъжник министърът, отговарящ за енергетиката, постановява административна санкция при условията на член 41 от този закон³⁴.

39. Съгласно съдебната практика обаче средствата, събирани от задължителните вноски, които са налагани със законодателството на държавата членка и са управлявани и разпределяни в съответствие с това законодателство, следва да се считат за държавни ресурси по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС дори когато са администрирани от институции, различни от публичните органи³⁵.

40. Тази констатация не се опровергава от разсъжденията, неотдавна изложени от Съда в Решение по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе, относно законосъобразността на решение на национален орган, с което се разпростира по отношение на всички представители на професии от селскостопанска дейност действието на споразумение в областта на производството и отглеждането на пуйки, въвеждащо задължителна вноска с цел да се позволи осъществяването на някои действия от полза за този сектор. Всъщност в това дело публичните органи са изпълнявали единствено функциите на „инструмент“, който прави задължителни вноските, въведени от частните организации³⁶.

б) Статут на органа, участващ в прехвърлянето на средства

41. На второ място, що се отнася до механизма на прехвърляне на средствата, предназначени да финансират мярката за подпомагане между субектите, които са длъжници, и тези, които са бенефициери, следва да се подчертае, че ресурсите, получени благодарение на разходите, наложени на всички потребители, се прехвърлят чрез изрично упълномощения от държавата публичноправен орган, а именно CDC.

42. В това отношение бих искал да уточня, че само ако предимството се предоставя от частна организация следва — за да се уточни държавният характер на прилаганите ресурси — да се разгледа подробно дали държавата е поверила управлението на помощния режим на тази частна организация. Това предполага държавата да предостави пряко или непряко ресурсите, необходими за управлението на помощта, на разположение на определената от нея частна организация³⁷.

43. Такъв е случаят по-специално по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе, в което бенефициерът на таксата и управляващ оспорваните средства орган е определено със закон дружество (а именно SEP). Това дружество обаче е било дъщерно дружество, общо за четири национални предприятия, производители на електроенергия, които са оперирали на националния пазар преди неговото либерализиране и които също са осъществявали вноса и

33 — Вж. а contrario Решение по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе (точка 32).

34 — Наистина, съгласно член 4 от Определение № 2011-504 от 9 май 2011 г. член 41 от изменения Закон № 2000-108 е отменен. При все това съгласно член 6 от това определение отмяната все още не е влязла в сила.

35 — Решение по дело *Италия/Комисия*, 173/73, посочено по-горе (точка 35).

36 — Вж. точка 90 от заключението на генералния адвокат Wathelet по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе.

37 — Вж. в този смисъл Решение по дело *Италия/Комисия*, 173/73, посочено по-горе (точки 33—35) и Решение по дело *Steinike & Weinlig*, посочено по-горе (точка 22).

преноса на електроенергия. Следователно Съдът е анализирал степента на самостоятелност на определеното по този начин дружество, което се оказало строго контролирано в задачата си по управление на средствата, тъй като от него се е изисквало сметката за получените и прехвърлени суми да се завери от счетоводител и е могло да използва тези суми единствено за предвидените по закон плащания³⁸.

44. В конкретния случай обаче, доколкото организацията, на която са поверени счетоводното уреждане и финансовото разпределение на средствата, е типично публично предприятие³⁹, и най-вече тъй като разглежданите средства са изцяло оставени на разположение на националните органи⁴⁰, анализът на подробностите от функционирането на CDC според мен не е релевантен с оглед на критерия за държавния произход на ресурсите⁴¹.

45. В това отношение уточнявам, че що се отнася до механизма на финансиране, настоящото дело се различава отчетливо от посоченото по-горе дело *Pearle* и др., в което се разглежда финансирането на рекламна кампания в полза на предприятия от сектора на оптиката. В това дело средствата са действително събирани от професионална публичноправна организация от ползващите се от кампанията нейни членове, посредством вноски, задължително предназначени за организирането на кампанията. Според Съда не става въпрос нито за налог в полза на държавата, нито за средства, които остават под държавен контрол⁴². Съдът обаче подчертава, че инициативата за организирането и провеждането на кампанията е на частно сдружение на оптици, а не на посочената професионална публичноправна организация. Следователно, противно на разглеждания в настоящия случай механизъм, решаващият елемент в посоченото по-горе дело *Pearle* и др. е липсата на възможност за носене на отговорност от страна на нидерландската държава⁴³. Всъщност публичноправният орган е служел единствено като инструмент за събирането и разпределянето на средствата, генерирани в полза на изцяло търговска цел, определена предварително от съответната професионална среда, която по никакъв начин не се е вписвала в рамките на определена от нидерландските власти политика⁴⁴.

46. Следователно с оглед на особеностите по дело *Essent Netwerk Noord* и др. и дело *Pearle* и др., посочени по-горе, не мога да споделя общото твърдение, че публичноправното естество на дадена организация не налага намиращите се на нейно разположение ресурси да се квалифицират като държавни⁴⁵.

47. Ролята, отредена в случая на CDC, потвърждава тезата за наличието на публични ресурси въпреки уточнения по време на съдебното заседание факт, че CDC получава само част от средствата, преминаващи към бенефициерите на вноската. Всъщност в хипотезата, при която, от една страна, няма съмнение, че държавата носи отговорност, и от друга, че посредническите организации, участващи в управлението на ресурсите, служещи за финансиране на мярката, са с публичноправен характер, критерият за държавните ресурси е изпълен по презумпция.

38 — Решение по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе (точки 68—70).

39 — За подробно описание на CDC вж. Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия* (T-358/94, *Recueil*, стр. II-2109).

40 — Вж. а contrario Решение по дело *Pearle* и др., посочено по-горе (точка 36).

41 — За сравнение припомням по-специално че в посоченото по-горе дело *Van der Kooy* и др. страните изтъкват пред Съда, че дружеството, наложило тарифата, която може да представлява държавна помощ, е частноправно дружество, в което нидерландската държава разполага само с 50 % от капитала, и от друга страна, че тарифата е била резултат от частноправно споразумение, сключено между различни оператори, по което нидерландската държава не е била страна. Следователно Съдът е трябвало да анализира тези обстоятелства, които впрочем са го довели до заключението, че държавата е била изцяло ангажирана в налагането на спорната тарифа.

42 — Решение по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе (точка 72).

43 — Вж. също така точка 110 от заключението по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе.

44 — Вж. точка 76 от заключението на генералния адвокат по дело *Pearle* и др., посочено по-горе.

45 — Точка 104 от заключението на генералния адвокат *Mengozzi* по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе.

в) Естество на разглежданите ресурси

48. На трето място, що се отнася до произхода и обхвата на ресурсите, служещи за финансиране на мярка, която може да представлява държавна помощ, следва да се подчертае, че противно на доводите, изтъкнати от страните в полза на тезата за липсата на държавни ресурси в конкретния случай, настоящото дело по никакъв начин не може да бъде приравнено на механизма, анализиран в дело *Preussen-Elektra*, в което Съдът е счел, че разглежданият инструмент не води до каквото и да е прехвърляне на държавни ресурси към предприятията — производители на електроенергия⁴⁶.

49. В това дело Съдът е разгледал задължението, вменено на частни предприятия за снабдяване с електроенергия, да изкупуват такава в своята зона на снабдяване на минимални цени, по-високи от действителната икономическа стойност на този тип електроенергия. Механизмът е предвиждал също произтичащата от това финансова тежест да се разпределя между посочените предприятия за доставяне и частните оператори на електроенергийните мрежи. Освен това предприятията не са били упълномощени от държавата да управляват държавни ресурси, а са били обвързани от задължение за изкупуване със свои собствени финансови средства⁴⁷, при което ресурсите, произтичащи от лични плащания, не са били смесвани в общ ресурс, отделен от патримониума на съответните предприятия и управляван от отделен орган, а крайните потребители не са поемали финансирането на дадения механизъм посредством единно определена и общо приложима тежест⁴⁸.

50. Следователно основният аспект, който различава настоящото дело от механизма, разглеждан от Съда в посоченото по-горе дело *Preussen-Elektra*⁴⁹, се състои във факта, че тежестта, с която се цели финансирането на задължението за изкупуване на вятърната електроенергия на цена, по-висока от пазарната, се прилага спрямо всички потребители на електроенергия във Франция независимо от това дали те купуват зелена енергия, като се знае, че на либерализирания електроенергиен пазар, чието завършване представлява една от водещите цели на Съюза⁵⁰, съществува конкуренция между производителите и доставчиците на енергия.

51. Като приемам, че физически енергията, произтичаща от различни източници, се смесва в разпределителната мрежа, считам, че в рамките на разглеждания в главното производство механизъм доставчиците нямат възможност да диференцират тарифите между отделните категории потребители и че последните са лишени от възможността да правят избор за или против закупуването на възобновяема енергия. Правилата, приложими към либерализирания вътрешен електроенергиен пазар, целят обаче да предложат на потребителите действителен избор на справедливи и конкурентни цени, да стимулират производството на чиста енергия и да засилят сигурността на снабдяването. Всъщност целта да се оповестява информация за енергийните източници на производство на електроенергия е вече подчертана в Директива 2003/54⁵¹.

46 — Решение, посочено по-горе (точка 59).

47 — Вж. Решение по дело *Essent Netwerk Noord* и др., посочено по-горе (точка 74).

48 — Вж. а contrario Решение по дело *Pearle* и др., посочено по-горе (точка 36).

49 — Впрочем друг аспект, който илюстрира разликата между двата механизма, е в учредяването на орган, както е CDC, която отговаря за администрирането и управлението на средствата от таксата.

50 — Вътрешният енергиен пазар се въвежда постепенно, първоначално с Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 27, 1997 г., стр. 20), заменена с Директива 2003/54. С оглед на целта да се продължи с либерализирането на вътрешния електроенергиен пазар се приема Директива 2009/72, отменяща Директива 2003/54. Срокът за транспонирането ѝ изтече през март 2011 г.

51 — Като признавам, че Директива 2009/72 не е приложима към настоящия спор *ratione temporis*, отбелязвам, че съгласно член 3, параграф 9 от нея държавите членки гарантират, че доставчиците на електроенергия посочват в сметките, предоставяни на крайните клиенти, или заедно с тях дела на всеки енергиен източник в общия състав на използваните от доставчика източници.

52. Така, противно на установената от Кодекса за селските райони система за финансиране, анализирана от Съда в посоченото по-горе Решение по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE* и счетена от генералния адвокат г-н Wathelet за „затворена“ система, в смисъл че засегнатите суми през цялото време са били управлявани и контролирани от частни образувания⁵², установената с изменения Закон № 2000-108 система може да се квалифицира като „отворена“.

53. Отбелязвам, че в посоченото по-горе дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, което ясно се вписва в съдебната практика на посоченото по-горе дело *Pearle* и др., вноските са били от частни икономически оператори, членове или не на засегнатата междубраншова организация, но упражняващи икономическа дейност на съответните пазари. Освен това не е имало предвидено никакво прехвърляне чрез държавния бюджет или чрез друго публичноправно образувание, което е довело до това Съдът да приеме, че средствата са запазили частноправния си характер на всеки от етапите⁵³.

54. С оглед на съвкупността от предходните съображения следва да се заключи, че системата, установена с изменения Закон № 2000-108, въвежда такса върху потреблението на електроенергия, която се покрива от обща вноска съгласно правила, определени уеднаквено от държавата, и която се налага на всички потребители на електроенергия на националната територия. Профилът на тази вноска изцяло изключва квалифицирането ѝ като ограничен до определена категория предприятия инструмент, който се налага, администрира и контролира от частни оператори.

55. Накрая, припомням, че преследваната с държавните намеси крайна цел не е достатъчна те да бъдат просто изключени от квалификацията за помощ. Всъщност член 107, параграф 1 ДФЕС не прави разграничение между държавните намеси в зависимост от техните причини или цели, а ги определя в зависимост от тяхното действие⁵⁴.

56. Затова не мога да споделя позицията на френското правителство, което, като подчертава, че задължението за изкупуване е неутрално за държавния бюджет, доколкото държавата не отказва да събира постъпленията⁵⁵, изтъква, че вноската на крайните потребители е само едно условие за организиране на поемането на допълнителните разходи, понесени от длъжниците, за задължението за изкупуване на вятърна електроенергия. Накрая, определянето на CDC като орган, отговарящ за централизирането на вноските и разпределянето на събраните средства, било според това правителство обосновано от практически съображения, свързани с броя на предприятията, на които е наложено задължението за изкупуване. Тези доводи, даващи обяснение на мотивите на националния законодател, не могат обаче да подкрепят тезата за липса на държавни ресурси в разглеждания механизъм за финансиране. Освен това, макар ролята на CDC да изглежда техническа и счетоводна, както разпределянето на приходите, така и определянето на разходите в системата зависят от решенията, които френската държава приема под формата на декрети на компетентния министър.

57. С оглед на всичко гореизложено считам, че следва да отговоря на поставения въпрос, че механизмът, произтичащ от изменения Закон № 2000-108, попада в обхвата на понятието за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

52 — Вж. точка 66 от заключението по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе.

53 — Вж. Решение по дело *Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе (точка 32).

54 — Решение от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Комисия* (C-487/06 P, Сборник, стр. I-10515, точки 84 и 85, както и цитираната съдебна практика).

55 — Вж. в това отношение точка 162 от заключението на генералния адвокат *Jacobs* по дело *Preussen-Elektra*, посочено по-горе.

IV – По искането да се ограничи действието във времето

58. В хипотезата, при която Съдът би счел, че начин на финансиране като предвидения в разглежданата в главното производство национална правна уредба представлява намеса посредством държавни ресурси, френското правителство иска Съдът да ограничи във времето действието на своето решение. По време на съдебното заседание това правителство уточни, че според него запитващата юрисдикция намира останалите условия за понятието за държавна помощ за изпълнени, което води до квалифициране на оспорения режим като държавна помощ, която при липса на уведомление до Комисията ще се счита за незаконна.

59. Поначало това искане за ограничение във времето на действието на решението на Съда ми се струва неоснователно по две причини.

60. На първо място, искането не може да бъде прието с оглед на обхвата на преюдициалния въпрос, тъй като на Съда в случая се налага да се произнесе само по един елемент от понятието за държавна помощ.

61. Вярно е, че Conseil d'État изглежда е анализирал критериите, определени в член 107, параграф 1 ДФЕС. При все това едно евентуално заключение на национален съд по отношение на квалифицирането на мярката като държавна помощ представлява само един аспект от сложната процедура на контрол върху държавните помощи.

62. Освен това, видно от материалите по делото, ми се струва, че проблематиката на услугата от общ икономически интерес не е била разгледана от Conseil d'État.

63. В това отношение е от полза да се припомни, че що се отнася до контрола по спазването от страна на държавите членки на задълженията, наложени им с членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС, следва да се имат предвид допълнителните и различни роли, които се изпълняват от националните юрисдикции и от Комисията⁵⁶. Докато оценката за съвместимостта е от изключителната компетентност на Комисията, която действа под контрола на Съда, то националните юрисдикции гарантират спазването на правата на правните субекти в случай на нарушение на задължението за предварително уведомяване на Комисията за държавните помощи, предвидено в член 108, параграф 3 ДФЕС. Във връзка с това може да се наложи национална юрисдикция да тълкува понятието за помощ⁵⁷.

64. Всъщност националните юрисдикции по принцип трябва да уважат искане за възстановяване на внесените в нарушение на член 108, параграф 3 ДФЕС помощи⁵⁸. Следователно те трябва да гарантират, че всички последици от нарушаването на член 108, параграф 3, последно изречение ДФЕС се понасят в съответствие с тяхното национално право както по отношение на действителността на актовете по привеждането в действие на мерките за помощта, така и на възстановяването на финансовите помощи, отпуснати в нарушение на тази разпоредба⁵⁹.

65. Важно е обаче да се подчертае, че направеният от Conseil d'État извод, че системата, произтичаща от изменения Закон № 2000-108, попада в обхвата на понятието за държавна помощ, не изключва положително решение на Комисията в случай на проверка на режима след уведомяването.

56 — Както са припомнени от Съда в Решение от 11 юли 1996 г. по дело SFEI и др. (C-39/94, Recueil, стр. I-3547, точка 41 и сл.).

57 — В този смисъл вж. Решение по дело SFEI и др., посочено по-горе (точки 49—51).

58 — Вж. по-специално Решение по дело SFEI и др., посочено по-горе (точка 70).

59 — Решение по дело SFEI и др., посочено по-горе (точка 40), Решение от 21 октомври 2003 г. по дело Van Calster и др. (C-261/01 и C-262/01, Recueil, стр. I-12249, точка 64) и Решение от 5 октомври 2006 г. по дело Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, Recueil, стр. I-9957, точка 47).

66. От друга страна, ясно е, че при риск да се накърни непосредственото действие на член 108, параграф 3, последно изречение ДФЕС окончателното решение на Комисията няма за резултат да санира а *posteriori* действията по привеждане в изпълнение, които нямат правна сила, поради това че са били извършени при незачитане на забраната, посочена в този член. Всяко друго тълкуване би довело до благосклонно третиране на незачитането от съответната държава членка на тази разпоредба и би я лишило от нейното полезно действие⁶⁰.

67. Накрая, в дело CELF⁶¹ Съдът постановява, че когато искане, основано на член 108, параграф 3, последно изречение ДФЕС, се разглежда, след като Комисията е взела положително решение, националният съд, независимо от установяването на съвместимостта на разглежданата помощ с общия пазар, трябва да се произнесе по действителността на актовете по привеждането ѝ в действие и по възстановяването на отпуснатото финансово подпомагане. Все пак правото на Съюза не налага в такъв случай на националния съд задължение за цялостно възстановяване на неправомерната помощ⁶², но изисква той да разпреди на получателя на помощта, която е съвместима, но е приложена неправомерно, да заплати лихви за периода на неправомерност⁶³.

68. На второ място, припомням, че тълкуването, което Съдът дава на норма на правото на Съюза при упражняване на компетентността си по член 267 ДФЕС, уточнява и изяснява значението и приложното поле на тази норма, както тя трябва или е трябвало да се разбира и прилага от момента на нейното влизане в сила. Следователно, така разтълкувана, нормата може и трябва да се прилага от съда дори към правоотношения, възникнали и установени преди решението за искането на тълкуване, ако освен това са налице условията, които позволяват пред компетентните юрисдикции да се отнесе спор по прилагането на посочената норма⁶⁴.

69. Съдът може да ограничи единствено по изключение, въз основа на присъщия на правния ред на Съюза общ принцип на правна сигурност, възможността всяко заинтересовано лице да се позове на разпоредба, на която той е дал тълкуване, за да оспори основани на добросъвестност правоотношения. За да бъде наложено подобно ограничение, е необходимо да бъдат изпълнени два основни критерия, а именно добросъвестност на заинтересованите среди и риск от сериозни смущения⁶⁵.

70. По-конкретно, Съдът е прибегвал до това разрешение само при точно определени обстоятелства, а именно когато е съществувал риск от тежки икономически последици, дължащи се преди всичко на големия брой правоотношения, установени добросъвестно въз основа на считаната за валидно действаща правна уредба, и когато лицата и националните власти са били подтикнати към поведение, което не съответства на правото на Съюза поради обективна и значителна несигурност по отношение на приложното поле на разпоредбите на Съюза — несигурност, за която евентуално е допринесло поведението, възприето от други държави членки, или това на Комисията⁶⁶.

60 — Решение по дело Van Calster и др., посочено по-горе (точка 63).

61 — Решение от 12 февруари 2008 г. по дело CELF и ministre de la Culture et de la Communication (C-199/06, Сборник, стр. I-469).

62 — Решение по дело CELF и ministre de la Culture et de la Communication, посочено по-горе (точка 46).

63 — Вж. в този смисъл Решение по дело SFEI и др. (точка 75) и Решение по дело Transalpine Ölleitung in Österreich (точка 56), посочени по-горе. Съдът при все това уточнява, че в рамките на националното си право националният съд може, ако прецени за необходимо, да разпреди освен това възстановяването на неправомерната помощ, без това да засяга правото на държавата членка да я приведе отново в действие в един следващ момент. Може също да му се наложи да уважи искания за обезщетения за вреди, причинени поради неправомерния характер на помощта.

64 — Вж. по-специално Решение от 3 октомври 2002 г. по дело Barreira Pérez (C-347/00, Recueil, стр. I-8191, точка 44), Решение от 17 февруари 2005 г. по дело Linneweber и Akritidis (C-453/02 и C-462/02, Recueil, стр. I-1131, точка 41) и Решение от 6 март 2007 г. по дело Meilicke и др. (C-292/04, Сборник, стр. I-1835, точка 34).

65 — Вж. по-специално Решение от 10 януари 2006 г. по дело Skov и Bilka (C-402/03, Recueil, стр. I-199, точка 51), както и Решение от 3 юни 2010 г. по дело Калинчев (C-2/09, Сборник, стр. I-4939, точка 50).

66 — Вж. по-специално Решение от 27 април 2006 г. по дело Richards (C-423/04, Recueil, стр. I-3585, точка 42), Решение по дело Калинчев, посочено по-горе (точка 51) и Решение от 10 май 2012 г. по дело Santander Asset Management SGIIC (C-338/11—C-347/11, точки 59 и 60).

71. Макар че бих могъл хипотетично да счета, че критерият относно значителния брой на правоотношенията, установени при действието на оспорваното законодателство, в конкретния случай е изпълнен, разпоредбите на правото на Съюза, приложими в областта на държавните помощи, и особено що се отнася до задължението за уведомяване съгласно член 108, параграф 3 ДФЕС, по никакъв начин не може да се счита, че водят до каквато и да било несигурност⁶⁷.

72. С оглед на всичко изложено по-горе предлагам на Съда да отхвърли искането за ограничаване на действието на решението му във времето.

V – Заключение

73. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на поставения от Conseil d'État преюдициален въпрос, както следва:

„Механизъм за финансиране на задължението за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, който се основава на такса, начислявана на всички крайни потребители на електроенергия на националната територия, какъвто е произтичащият от Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизирането и развитието на обществената услуга за електричество, изменен, попада в обхвата на понятието за намеса на държавата или с ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС“.

⁶⁷ — В това отношение отбелязвам добре установена административна практика, описана в становището на Комисията, която е разгледала през последното десетилетие значителен брой подобни системи за подпомагане в други държави членки. Вж. между другото, като пример за окончателно решение, прието след официална процедура по разследване, Решение 2007/580/ЕО на Комисията от 24 април 2007 година относно схемата за държавна помощ, прилагана от Словения в рамките на нейното законодателство относно квалифицираните производители на енергия — дело за държавна помощ № С 7/2005 (ОВ L 219, стр. 9, съображения 66—78), и като пример за решение да не се повдигат възражения, Решение от 2 юли 2009 г. — N 143/2009 — Кипър — Aid scheme to encourage electricity generation from large commercial wind, solar, photovoltaic systems and biomass (C(2009)5398).